

A grúziai tudósítás vagy az amerikai Forbes milliárdoslistája volt a nagyobb kihívás? - Interjú

Sándor Krisztián újságíróval

Tudósító, külpolitikai, majd pénzügyi újságíró. Meddig juthat egy ember pusztán kíváncsiságból? Milyen az, amikor félelem nélkül belevágunk valamibe? Sándor Krisztián újságíróval, a Közgazdász korábbi főszerkesztőjével beszélgettünk magyar és amerikai szakmai tapasztalatairól.

Írta: Klisóczy Fanni

Az újságírás Sándor Krisztián számára sosem csak munka, sokkal inkább hivatás volt. Már a pályája kezdetén rengeteg alázatot tanult a szakmában, hiszen szerinte *“újságíróként az a dolgod, hogy napról napra nálad okosabb emberekkel beszéljess”*.

Idén 70 éves Magyarország egyik legrégebbi felsőoktatási lapja, a Közgazdász, aminek ő is főszerkesztője volt. Az első lapszám 1951. október 9-én jelent meg, és online formában ma is működik a szerkesztőség ([a régi lapszámok itt megnézhetők](#)). Krisztián a corvinus tanulmányai után a New York Egyetemen tanult üzleti újságírást Fulbright ösztöndíjjal, és az amerikai Forbes magazinnál dolgozott. Ezután nyáron a Reuters frankfurti központjában írt, a hónapban pedig már a NYU-n diplomázik.

Merész magánakció

Hogyan jut eszébe egy frissdiplomás srácnak, hogy egy szinte haditudósítói projektbe vesse magát? Krisztián álma mindig is a haditudósítás volt, így 2015-ben, az első szakdolgozata leadása után hirtelen felindulásból vett egy repülőjegyet Grúziába. A célja az volt, hogy leutazik busszal Törökországba, és megnézi, mi történik a balkáni menekültfolyosón.

A régióban ez egy különösen feszült időszak volt, terrortámadások és folyamatos robbantások nehezítették a mindennapokat, továbbá átszivárgott a határon az ISIS is. Ide utazott Krisztián egyedül, pusztán kíváncsiságból.

“Látni akartam, hogy mi van a háttérben. Hogy mi történik, amiért az emberek fogják magukat, felpakolnak, és elindulnak. Ezért lementem Törökország egészen délkeleti részére, az iraki határhoz.”

Krisztián ezt tartja a karrierje kiindulópontjának, és egyben erre a legbüszkébb is. Itt sajátíthatta el, hogy milyen egy teljesen idegen környezetben kapcsolatokat építeni, és hogy mégis hogyan indul el egy olyan anyag, ami útközben saját magát építi. *“Egy kis diákújságíróként végeztem a munkám. De kimentem terepre, hogy elmondjam, az emberek ott hogyan élnek, mit csinálnak, és milyen problémákkal szembesülnek. Ezekben a pillanatokban szeret bele az ember az újságírásba. Ezekhez tud öt-tíz-húsz év múlva visszanyúlni, hogy igen, ezekért a pillanatokért csinálom.”*

A spontán utazás történeteit később megírta a műegyetemi lapba, illetve a Kitekintő nevű külpolitikai lapnak, ahová éppen akkor jelentkezett. Ez volt az a sorsfordító pillanat, amikor eldöntötte, újságíró lesz, és külpolitikai területen szeretne dolgozni. Bár az újságírás maradt, az érdeklődése később megváltozott.

Villámkérdések:

Nyomtatott vagy digitális? Digitális

Cikket írni vagy szerkeszteni? Most még cikket írni

Magyar Forbes vagy Amerikai Forbes? Magyar

Bitcoin vagy Tesla részvény? Bitcoin

Marx-szobor a Corvínuson vagy a New York-i Szabadság-szobor? A New York-i Szabadság-szobor

Hallgatói tapasztalatok

Krisztián már gimnazista korában tudta, hogy az újságírás az álma, mégis engedett a reális oldalának: a matek és a fizika szeretete miatt a BME-n energetikai mérnökként kezdte meg egyetemi tanulmányait.

“Négy év kemény munka árán megtudtam, hogy mit nem szeretnék csinálni.”

Bár az energetika nem rabolta el a szívét, mégis megtalálta a szenvedélyét már a BME berkein belül is: az első félévétől kezdődően írt az egyetem [gépész kari lapjába](#), majd a későbbiekben az [összegyetemi lapnál](#) folytatta munkálatait. Számára az újságírás “hobbiprojektként indult”. Magának sem akarta bevallani, hogy tényleg ezt szeretné, mégis szorgosan építkezett ebbe az irányba. Mikor megszerezte az első diplomáját, már evidens volt számára, hogy újságíró akar lenni, méghozzá haditudósító. Ehhez az utat a Corvinus Nemzetközi tanulmányok képzésén kereste.

Corvinusos tanulmányai közben a Kitekintőnél gyakornokoskodott. Ennek a csapatnak a megszűnése 2016-ban Krisztián eddigi legnagyobb újságírói csalódása volt. Ahogy fogalmazott: *“engem ez indított el abba az irányba, hogy ne külpolitikáról írjak, hanem elmenjek gazdasági irányba”*. A szerkesztőség szétszéledése után új kihívások és újságírói lehetőségek után nézve csatlakozott az egyetemi médiacsapathoz, a Közgazdász szerkesztőségéhez. A kora és a tapasztalatai könnyen vezették az útján, már szerkesztőként kezdett, és hamarosan a főszerkesztői pozíciót is megpályázta.

Egy éves főszerkesztői mandátuma alatt a legtöbbet nem újságíróként fejlődött, hanem abban, hogy megtanulta, hogyan lavírozzon az emberek és az egyetem elvárásai között. Szerinte ez egy univerzális munkatapasztalat, ami minden jövődöbeli nagyobb cégnél hasznos lehet.

“Azt tanultam meg a Corvínuson, hogy nem érdemes várni. Nincs olyan, hogy tökéletes alkalom, amikor majd teljesen fel leszek készítve valamire. Az egész egyetem arról szól, hogy bedobd magad a mélyvízbe, és tulajdonképpen senkit nem érdekel, ha valami nem sikerül. Sőt, kifejezetten hasznos, ha valami nem jön össze, biztos, hogy a bukásból sokkal többet lehet tanulni, mint ha valami sikerül.”

Főszerkesztői székéből a Forbeshoz

Főszerkesztői mandátuma után a magyar Forbes magazinhoz került, ahol az Amerikában készülő dollármilliárdos listára kerülő leggazdagabb magyarok pénzügyeit göngyöltette fel. Ez egy érdekes oknyomozói tapasztalat volt, többek között céghálók, pénzügyi beszámolók visszafejtésével foglalkozott. Ekkor kezdett el pénzügyi újságíróként dolgozni.

Viszont, ahogy az már sejthető az olvasottakból, Krisztián ennél is többre vágyott. Megpályázta tehát a Fulbright ösztöndíjat, melyet első próbálkozásra el is nyert. Krisztián szerint a sikeréhez hozzájárult az egyetemi lapokban szerzett több mint öt éves tapasztalata és a szerkesztői, főszerkesztői pozíciói, hiszen így eladhatta magát egy karrierútja közepén tartó újságíróként, akinek a következő lépés egy amerikai elitegyetem. Úgy gondolja, hogy a magyar Forbesnál végzett munkája is hozzásegítette ehhez, hiszen ez egy amerikai alapítású üzleti magazin.

“Arra kíváncsiak, hogy ha téged küldenek ki Amerikába arra az ösztöndíjas időszakra, mi az, amit te csak Amerikában tudsz megtanulni.” Krisztián számára ez a pénzügyi, gazdasági újságírás volt a New York Egyetemen.

A másfél éves mesterképzés során olyan nemzetközileg is elismert tanároktól sajátíthatta el a szakmát, akik a versenyszférában már több évtizedes tapasztalattal rendelkeztek. Mike McIntire, a The New York Times kétszeres Pulitzer-díjas újságírója volt a legnagyobb hatással Krisztiánra. Az amerikai felfogás szerint ezen az órán sem a tananyag volt az, ami miatt igazán hálás lehet az oknyomozó újságírónak, hanem az, ahogy átadta a hallgatóknak harminc év tapasztalatát. Megosztotta a hallgatókkal a saját munkamódszerét, és azt, hogy hogyan ütemez egy profi projektet. Ezekkel a praktikákkal egy kezdő újságíró akár éveket is spórolhat, hiszen nem egyedül kell megtalálnia a legjobb metódust.

Természetesen New York-ban sem szeretett volna csak az egyetemi tanulmányaival foglalkozni. Amint kikerült a kontinensre, már augusztusban felvette a kapcsolatot a kinti Forbes szerkesztőségével, hogy szeretne náluk határozott idejű szakmai gyakorlatot végezni. Ismét a számára ismerős dollármilliárdosok listáján dolgozott, de már nem csak a magyarokkal foglalkozhatott.

Napjaink kihívásai

Természetesen az amerikai álom után sem ért véget Krisztián világméretű útja, nyáron a Reuters frankfurti központjában írt a pénzpiacokról. Jelenleg a decemberét a diplomázás tölti ki a New York Egyetemen, a diplomamunkájában azt a témát dolgozza fel, hogy hogyan lett az USA a zöld bitcoinbányászat új fellegvára. Ám a sikerek és csodálatos lehetőségek ellenére, ahogy a legtöbb fiatal, úgy Krisztián is keresi a válaszokat a karrierútja során felmerülő kérdésekre: ilyen sokszínű és nemzetközi tapasztalat után hogyan és merre tovább?

Krisztián gyakran hangsúlyozta a beszélgetés során, hogy ne ragaszkodjunk görcsösen egy szakterülethez. Ahhoz, hogy ne kelljen számunkra hátrányos kompromisszumokat kötnünk a karrierünkben, nemcsak rugalmasnak és szerencsésnek kell lenni, hanem nyitott szemmel járni a világban. Meg kell ragadni a lehetőségeket, legyen az egyetemi lap, fizetetlen gyakorlat vagy blogírás. Szerinte a karrierünk elején nem érdemes sokat válogatni a lehetőségek között, csak azt kell figyelni, hogy milyen lépcsőfokokon tudnánk közelebb jutni a céljainkhoz.

“Az újságírásban az a legcsodálatosabb, hogy ha valaki kíváncsi a világra, akkor onnantól kezdve bármilyen területről tud írni. Akkor is, ha valaki üzleti újságíróként kezdte a pályáját, át tud nyargalni egy másik iparágba. Elég nagy a mozgástér ahhoz, hogy a tudáséhséget akár évtizedekre ki tudja elégíteni.”

Utólag így gondolkodik a karrierje indulásáról: *“Biztos, hogy több saját, egyéni projektet indítanék, és nem félnék totál hülyének tűnni, amikor valamibe belekezek.”* Szerinte az újságírói belépési küszöb szinte nulla. *“Bárki tud indítani egy hírlevelet, bárki tud olyan témákat találni, akár a lakóhelyén, akár az iskolájában, amik közérdeklődésre adnak okot. Onnantól kezdve minden eszköz a kezében van: közösségi média, blog, hírlevél, bármi. Nem kerül gyakorlatilag semmibe, egyszerűen annyi, hogy el kell kezdened, és meg kell találnod a saját közönségedet.”*